

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Naděždy Řehákové a soudců Mgr. Martina Kříže a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci **žalobce: Občané za ochranu kvality bydlení v Brně - Kníničkách, Rozdrojovicích a Jinačovicích, o.s.**, IČ 26653486, se sídlem v Brně-Kníničkách, U Luhu 23, zastoupen JUDr. Luděkem Šikolou, advokátem se sídlem Dvořákova 13, Brno, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, pošt. schr. 21, o žalobě na přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 12.11.2008, č.j.: MV-83611-3/ODK-2008

t a k t o :

I. Žaloba se z a m í t á.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním, adresovaným Radě Jihomoravského kraje a označeným jako „*Žádost o informace dle zákona 106/99 – emailova korespondence ing. Juranka*“, žalobce požadoval předat kopii emailové veškeré korespondence hejtmána Ing. Juránka, a to za období od 1.9.2008 do dne vyřízení žádosti, který je nejpozději 15 dnů po obdržení této žádosti.

Zároveň žalobce upozornil, že emailová korespondence odeslaná z JMK na MD i emailová korespondence přijatá z MD na JMK je nepochybně korespondencí úřední a jako taková podléhá archivaci podle zákona. V případě, že dojde omylem k odstranění této korespondence z počítače příjemce, je tato korespondence nepochybně archivována centrálně na JMK a tedy musí být pro účely této žádosti o informace z archivních kopií emailového systému na JMK získána a žadateli poskytnuta. Dále žalobce upozornil, že Rada Jihomoravského kraje je jako orgán kraje povinným subjektem podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“).

Podáním, došlým Krajskému úřadu Jihomoravského kraje téhož dne, žalobce upřesnil, že emailovou korespondencí se rozumí veškerá emailová korespondence přijatá i odeslaná, a to do všech emailových schránek, které jsou na JMK zřízeny pro hejtmana a jeho sekretariát, jakož emailová korespondence adresovaná dotyčnému a doručena na emailové adresy posta@kr-jihomoravsky.cz, podatelna@kr-jihomoravsky.cz.

Rozhodnutím ze dne 2.10.2008, sp.zn.: S-JMK 122549/2008 OKP Jihomoravský kraj, Krajský úřad Jihomoravského kraje (dále jen „povinný subjekt“) v souladu s ust. § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb. žalobci poskytl požadované informace, respektive sdělil, že povinný subjekt nemá k dispozici žádnou emailovou korespondenci hejtmana Jihomoravského kraje za období od 1.9.2008, kterou by bylo možno považovat za korespondenci vztahující se k působnosti Jihomoravského kraje, resp. za informace, které je Jihomoravský kraj jako povinný subjekt povinen poskytovat žadatelům na základě zákona č. 106/1999 Sb.

Pro úplnost povinný subjekt doplnil, že zálohování resp. archivace e-mailových schránek hejtmana, členů Rady Jihomoravského kraje je na jejich vlastním uvážení, resp. není centrálně řízena. Obsah emailové schránky hejtmana je v souladu se Spisovým a skartačním řádem Krajského úřadu Jihomoravského kraje vyhodnocován a některé dokumenty jsou podle svého obsahu a významu vytištěny a zaevidovány v evidenčním systému GINIS. S takovýmito písemnostmi se dále manipuluje jako se spisovým materiálem. Ostatní obsah elektronické korespondence má význam pro operativní komunikaci a není veden ve spisové službě. Tato elektronická korespondence je průběžně promazávána.

Dne 22.10.2008 podal žalobce proti rozhodnutí povinného subjektu podle ust. § 16a zákona č. 106/1999 Sb. stížnost. V podané stížnosti žalobce předně nesouhlasil s tím, že na jeho žádost bylo reagováno jiným povinným subjektem, Krajským úřadem Jihomoravského kraje, a nikoliv Radou Jihomoravského kraje, které žádost o informace žalobce adresoval. Tvrdil, že Ing. Juránek přijímá a odesílá elektronickou poštu. Pokud tedy došlo k odepření vydat požadované informace, nemůže se tak dít sdělením označeným „podání informací“, ale rozhodnutím podle § 15 zákona č. 106/1999 Sb. Konečně žádal, aby nadřízený orgán nařídil povinnému subjektu postup, kterým bude zdokumentováno, které informace v emailové korespondenci jsou vydatelé, a které ne.

Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný potvrdil postup povinného subjektu - Jihomoravského kraje - při vyřizování žádosti žalobce o poskytnutí informací vedené povinným subjektem pod sp. zn. S-JMK 122549/2008 OKP. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný k námitce žalobce, podle které byla jeho žádost vyřízena nepřislušným povinným subjektem, uvedl, že při poskytování informací ze samostatné působnosti je nutné vycházet z podstaty územních samosprávných celků jako veřejnoprávních korporací, jimž zákon vymezuje okruh záležitostí náležejících tomuto subjektu jako jejich „vlastní“ činnost, tedy jako jejich samostatná působnost. V případě krajů je okruh těchto činností vymezen v § 14 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (dále jen „zákon o krajích“). Zákon tedy svěřuje samostatnou působnost přímo kraji (jako územnímu samosprávnému celku - veřejnoprávní korporaci), přičemž navazující rozdělení pravomoci rozhodovat o konkrétních otázkách spadajících do samostatné působnosti mezi jednotlivé krajské orgány z tohoto hlediska představuje pouze bližší organizační rozdělení činnosti v rámci daného samosprávného celku, aniž však z těchto orgánů v oblasti samostatné působnosti činí zvláštní, samostatně fungující jednotky. Jinak řečeno orgány kraje, pokud utvářejí a realizují vůli kraje a rozhodují o otázkách v samostatné působnosti, činí tak nikoli svým vlastním jménem, nýbrž jménem kraje jako takového.

Pokud budou aplikovány výše uvedené obecné teze na problematiku poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., je třeba považovat zákonem uloženou povinnost poskytovat informace týkající se samostatné působnosti za povinnost uloženou územnímu samosprávnému celku jako takovému, nikoli jeho jednotlivým orgánům. Z tohoto pak ovšem vyplývá, že i povinným subjektem ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. může být pro oblast samostatné působnosti pouze kraj jako celek a nikoli jeho jednotlivé orgány. Pro tento výklad přitom svědčí i důvodová zpráva k novele zákona č. 106/1999 Sb., provedené zákonem č. 61/2006 Sb., která vychází z toho, že povinnost poskytovat informace dopadá na územní samosprávné celky s tím, že v oblasti samostatné působnosti budou poskytovat informace (vyřizovat žádosti) příslušné orgány obce nebo kraje, v oblasti působnosti přenesené ty orgány, jimž je zvláštním zákonem svěřena daná působnost v oblasti státní správy.

Dle žalovaného není tento výklad v rozporu ani s čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, který hovoří o orgánech územní samosprávy, neboť takové označení bylo v době přijetí Listiny základních práv a svobod užíváno i pro označení samosprávného celku, a rovněž ani s § 2 odst. 2 vyhlášky č. 442/2006 Sb., jehož hypotéza se nemůže týkat poskytování informací ze samostatné působnosti. Uvedený výklad považoval žalovaný za nejvýhodnější pro žadatele o informace, neboť umožňuje maximální realizaci práva podle čl. 17 Listiny, jelikož do samostatné působnosti územního samosprávného celku náleží jakákoliv informace, která se týká činnosti jakéhokoli orgánu. Obdrží-li tak kraj žádost o poskytnutí informací ze samostatné působnosti, pak lhostejně kterému orgánu je žádost adresována je třeba za povinný subjekt považovat kraj a nikoliv jeho jednotlivé orgány. Tuto žádost bude zpravidla vyřizovat s ohledem na § 94 odst. 1 zákona o krajích krajský úřad, neboť svou podstatou jde o rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob. Ohledně určení povinného subjektu je nutné volit takový výklad, který je pro žadatele nejvýhodnější, tj. ve svém důsledku vedoucí k poskytnutí požadovaných informací v plném rozsahu. K poukazu žalobce na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15.8.2008, sp.zn.: 31 Ca 56/2008 uvedl, že žalobcem uvedená část je pouze citací díkce zákona nikoliv vyslovením názoru soudu. V celkovém kontextu pak rozsudek koresponduje s názorem žalovaného.

Uzavřel, že se stížnostní námitkou o nedostatku „příslušnosti“ Krajského úřadu Jihomoravského kraje k vyřizování žádosti neztotožnil a konstatoval, že povinný subjekt z hlediska určení orgánu, který žádost o informace vyřizoval, postupoval správně.

K samotnému rozhodnutí povinného subjektu žalovaný uvedl, že pro posouzení působnosti povinného subjektu dle zákona č. 106/1999 Sb. je relevantní především věcná stránka požadovaných informací a jejich souvislost s obecnou působností, resp. činností povinného subjektu, nikoliv otázka, kdo a v jakém postavení tyto informace používá či prezentuje, či skutečnost, že tyto informace nemá povinný subjekt k dispozici. Je totiž třeba zohlednit případy, kdy má povinný subjekt k dispozici informace, jež se nevztahují k jeho obecné působnosti, resp. činnosti, avšak z hlediska zákona č. 106/1999 Sb. do působnosti povinného subjektu spadají a povinný subjekt má povinnost je poskytnout a na druhou stranu informace, které se obecné působnosti povinného subjektu dotýkají, avšak povinný subjekt jimi nedisponuje, neboť nemá obecně povinnost je mít, a tudíž ani povinnost je poskytovat.

Pro účely poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb. je tedy třeba rozlišovat jednak informace, které má povinný subjekt k dispozici, a dále, v případě, že povinný subjekt určitou požadovanou informaci nedisponuje, zda je povinen takovou informaci mít. Za rozhodující kritérium pro určení, zda informace existuje či nikoli, je dle žalovaného třeba považovat její právní existenci u povinného subjektu. V případě elektronických dokumentů je pak rozhodující jejich uložení, buďto u zpracovatele takového dokumentu, nebo na místě k tomu povinným subjektem přímo určeném (např. oficiální elektronická databáze). V případě elektronické korespondence formou emailové pošty je pro určení existence předmětné

informace u povinného subjektu, její existence u uživatele, jenž tuto formu komunikace využil (např. v daném případě existence emailové korespondence v emailové schránce Ing. Juránka). Odstraněním informací z těchto míst v podstatě povinný subjekt projevuje vůli informace zničit a dále jimi nedisponovat.

I za předpokladu, že by počítačový systém povinného subjektu umožňoval další uchování takto odstraněných informací, nelze tyto informace z hlediska jejich právní existence u povinného subjektu považovat za informace, které má povinný subjekt k dispozici, nýbrž se jedná pouze o jejich technické uchování mimo vůli a dispozici povinného subjektu. Tento závěr lze podpořit jednak skutečností, že byť by počítačový systém povinného subjektu takové uchování odstraněných informací v elektronické podobě umožňoval, nejedná se o oficiální archivování dokumentů dle zákona o archivnictví, ani o oficiální databázi povinného subjektu, a dále skutečností, že k obnovení, resp. opětovnému vytvoření odstraněných informací prostřednictvím takového zálohového systému, je třeba odborných znalostí a nelze jej tedy provést bez speciálních odborníků, kteří daný systém spravují.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti žalovaný konstatoval, že elektronické informace, v daném případě elektronická (emailová) korespondence Ing. Juránka, které byly jejich uživatelem, popř. zpracovatelem odstraněny (Odbor kancelář hejtmána, který reagoval na žádost o spolupráci adresovanou hejtmánovi kraje, ve svém vyjádření ze dne 24. září 2008 uvedl, že elektronická korespondence je průběžně z důvodů kapacity mazána, a proto požadovanou korespondenci nelze poskytnout z důvodu její neexistence), nemá povinný subjekt k dispozici. Přičemž tento závěr platí i za předpokladu, že takto odstraněné informace jsou nadále technicky uchovány v určitém centrálním zálohovém systému. Jejich selekce z takového systému již představuje určité specifické technické úkony nad rámec běžných uživatelských úkonů povinného subjektu, a tudíž se jedná o znovuvytvoření dané informace, tedy v podstatě o vytvoření informace nové. Povinné subjekty však mají povinnost vytvářet nové informace, a tedy i znovu vytvářet již odstraněné, tj. zničené informace, pouze za předpokladu, že jsou povinny příslušnou informaci mít, tzn. mají ze zákona povinnost ji mít k dispozici.

V předmětném případě byla požadována veškerá emailová korespondence hejtmána Ing. Juránka, přičemž bližší specifikaci, vyjma období, za něž je tato korespondence požadována, žádost neobsahovala (např. jaké věci se měla tato korespondence týkat). Je tak třeba vyjít ze skutečnosti, že povinný subjekt, v daném případě Jihomoravský kraj, nemá obecně povinnost vést emailovou korespondenci hejtmána Jihomoravského kraje. Z tohoto hlediska se tedy o informace, které musí mít povinný subjekt k dispozici, nejedná.

Uzavřel, že s ohledem na výše uvedené povinný subjekt postupoval při vyřizování žádosti stěžovatele o poskytnutí informací v souladu s zákonem č. 106/1999 Sb., když ve lhůtě stanovené zákonem, tj. ve lhůtě 15 dnů od obdržení žádosti o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., poskytl žadateli negativní, resp. doprovodnou informaci ve smyslu § 3 odst. 6 zákona č. 106/1999 Sb., dle níž požadovanými informacemi povinný subjekt nedisponuje, přičemž se ani nejedná o informaci, kterou by měl povinný subjekt povinnost mít k dispozici.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 16.1.2009 ke zdejšímu soudu žalobu. V podané žalobě žalobce předně nesouhlasil s názorem žalovaného, podle kterého samostatná působnost je svěřena dle ust. § 14 odst. 1 zákona o krajích přímo krajům a tudíž při poskytování informací vztahujících se k samostatné působnosti může být povinným subjektem pouze kraj jako územní samosprávný celek. Dle žalobce uvedený názor zcela ignoruje ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., dle kterého jsou povinným subjektem výslovně i jednotlivé orgány územních samosprávných celků. Pokud je tedy žádost o

informace adresována Radě JMK, jakožto jednomu z orgánů územního samosprávného celku, pak musí být tomuto orgánu předána a tímto orgánem i vyřízena. Jedním z důvodů adresování žádosti právě tomuto orgánu byl předmět žádosti - žalobcem byla požadovaná korespondence jednoho z členů daného orgánu. Argumentace žalovaného, která připouští existenci více orgánů v rámci kraje jen pro přenesenou působnost, nikoliv však pro samostatnou působnost, je dle žalobce absurdní. Výklad žalovaného nevyplývá ani ze zákona o krajích, ani ze zákona č. 106/1999 Sb. Ust. § 14 odst. 1 o krajích pouze vymezuje hranici mezi přenesenou a samostatnou působností kraje, aniž by zároveň stanovil, že samostatná působnost je vykonávána pouze krajem jako celkem a nikoliv i jeho orgány. Pokud by se názor žalovaného aplikoval na celou větu předmětného ustanovení, pak by ani přenesenou působnost kraje nemohl vykonávat žádný orgán kraje, nýbrž pouze kraj jako celek.

Tvrdil, že názor žalovaného není kompatibilní ani s vyhláškou č. 442/2006 Sb., kterou se stanoví struktura informací zveřejňovaných o povinném subjektu způsobem umožňujícím dálkový přístup, jejíž ust. § 2 odst. 2 naprosto zjevně počítá s tím, že v rámci územních samosprávných celků existuje více povinných subjektů, aniž by rozlišovala, zda se má jednat o přenesenou či samostatnou působnost.

Žalobce nesouhlasil s žalovaným, že jím zaujatý názor je pro žalobce nejvýhodnější. Uvedl, že možnost oslovit přímo jednotlivé orgány územního samosprávného celku s žádostí o informace týkající se samostatné působnosti je např. klíčová v případě územního plánování s návazností na možnost odepření poskytnutí informace z důvodu, že jde o novou informaci, která vznikla při přípravě rozhodnutí povinného subjektu (viz ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb.). Územně plánovací podklady a studie, které má jednotlivý orgán územně samosprávného celku prokazatelně k dispozici, nebudou žadateli o informace poskytnuty s odůvodněním, že se jedná o nové informace pro přípravu rozhodnutí povinného subjektu - územně samosprávného celku - např. konceptu či návrhu územního plánu. Vzniká zde situace, že koncept či návrh územního plánu jsou dokonce zveřejňovány a veřejně projednávány a veřejnost je vyzývána, aby zaslala své námítky a připomínky, nicméně pokud je aplikován § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb. a pořizovatel územního plánu, samosprávný celek, se odvolá na budoucí schvalování schvalovacím orgánem - zastupitelstvem samosprávného celku, pak vzniká absurdní situace, kdy se občané nemohou seznámit s podkladovým materiálem pro územní plán před podáním svých námitek a de facto až do schválení územního plánu. Tímto způsobem jsou povinné subjekty a tzv. dotčené orgány státní správy informačně neodůvodněně zvýhodněny oproti občanovi a je popřen i jeden z cílů zákona, tj. umožnění občanům, aby měli možnost jednat se státní správou na základě co nejúplnějších informací.

V projednávaném případě je dle žalobce třeba vzít v úvahu existenci, resp. neexistenci, vztahů podřízenosti a nadřízenosti mezi jednotlivými částmi (orgány) samosprávného celku. Modelově je možno na danou situaci nahlížet následovně: orgán č. 1 může plně na sebe plnohodnotně převzít úkol poskytnutí informací uložený orgánu č. 2 pouze tehdy, pokud je orgánu č. 1 nadřízený. Pouze v takové situaci může orgán č. 1 autoritativně trvat na poslušnosti orgánu č. 2, a tedy žádat od orgánu č. 2 poskytnutí všech informací. Pokud se však nejedná o bezvýhradnou podřízenost orgánu č. 2 orgánu č. 1, pak vydání všech informací vlastněných orgánem č. 2 orgánu č. 1 je nevynutitelné a schází také možnost kontroly (výkonu dozoru) nad tím, zda orgán č. 2 opravdu všechny informace vydal. Pokud je orgánem č. 1 Jihomoravský kraj - KÚ JMK, Odbor kontrolní a právní, a orgánem č. 2 Rada JMK, pak je zřejmé, že pro Jihomoravský kraj - KÚ JMK, Odbor kontrolní a právní, je nemožné si reálně vynutit poslušnost Rady JMK, a tedy Jihomoravský kraj - KÚ JMK, Odbor kontrolní a právní, nemůže autoritativně komukoliv (včetně žadatele o informace) odpovídat, že Rada určité informace nemá. Navíc při absenci služebního zákona a v situaci, kdy úředníci krajského úřadu jsou existenčně reálně závislí na rozhodnutí politických představitelů, není

ani možné spravedlivě od úředníků požadovat, aby v zájmu podání informace žadateli riskovali nelibost politických představitelů a riskovali svoje zaměstnání. I z tohoto důvodu musí rada zůstat samostatným povinným subjektem, který se musí za své (ne)vydávání informací sám zodpovídat.

Dále žalobce poukázal na projednávání novelizace zákona č. 106/1999 Sb., dle níž má být na popud žalovaného vypuštěno z ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. slovo „orgány“, z čehož vyplývá, že slovo „orgány“ v předmětném ustanovení má své opodstatnění a je ho tak třeba respektovat.

Dle žalobce gramatickým výkladem ust. § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. lze jediné dovodit, že povinnými subjekty jsou nejen územní samosprávné celky, ale i jejich jednotlivé orgány. Z ust. § 1 odst. 3 zákona o krajích žalobce ve spojení s ust. § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. žalobce dovozoval, že rada kraje je jako orgán kraje povinným subjektem ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb.

Konstatoval, že v daném případě byl ze strany žalobce jako povinný subjekt osloven orgán územního samosprávného celku, který má požadovanou informaci k dispozici, resp. je schopen zodpovědně vyřídit předmětnou žádost se znalostí věci. Podle názoru žalobce neexistuje zákonný důvod, pro který by v daném případě bylo možné vyřízení žádosti o informace jiným žalobci jiným povinným subjektem, než který byl osloven, subjektem, který nemá k požadovaným informacím přímý přístup, nemá žádnou vypovídací hodnotu o tom, zda požadované informace skutečně existují, v jakém rozsahu. Tvrdil, že nelze dovozovat skutečnost, že územně samosprávný celek a jeho orgány tvoří podle ust. § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. jeden povinný subjekt, neboť k tomuto výkladu neexistuje zákonný podklad. Stávající znění zákona č. 106/1999 Sb. je naprosto jednoznačné. Povinnými subjekty jsou po novele č. 61/2006 Sb. jak samosprávný celek jako takový (kraj, obec), tak i všechny jeho orgány (tj. u krajů mj. krajský úřad, hejtman a rada).

S odkazem na výše uvedené žalobce namítal, že se žalovaný dopouští svým postupem porušování jeho základního práva na informace i jeho procesního práva na zákonné a rychlé vyřízení věci zakotveného implicitně v čl. 17 Listiny základních práv a svobod a explicitně v § 14 odst. 5 písm. d) a § 15 zákona č. 106/1999 Sb.

Žalobce dále v podané žalobě pochyboval o pravdivosti sdělení, že by za požadované období neexistoval jediný e-mail úředního charakteru odeslaný či přijatý hejtmanem, radním a zastupitelem JMK Ing. Juránkem, ať už v elektronické podobě nebo vytištěný a zaevidovaný v evidenčním systému GINIS dle Spisového a skartačního řádu. Tvrdil, že povinný subjekt není autoritativně schopen ověřit pravdivost tohoto sdělení. Dle žalobce je v současné době již naprosto běžné uskutečnění elektronických podání, jakož i elektronická komunikace se státními orgány a mezi nimi v elektronické podobě. Tato podání a komunikace je postavená zcela na roveň dokumentům v papírové podobě. Žalobce neviděl důvod, proč by měla e-mailová korespondence mít odlišný režim než korespondence „papírová“. Stejně tak, jako je každé „papírové“ podání na podatelně zaevidováno a následně založeno do příslušného spisu, tak by mělo být nakládáno i s dokumenty v elektronické podobě. Ponechání zálohování, resp. archivace e-mailové korespondence na jednotlivých úředních osobách je zjevným únikovým prostorem, kterým může docházet ke ztrátě „nehodících se“ dokumentů. Absurdita a nežádoucnost takové praxe se ukáže, jakmile bychom ji aplikovali i na „papírové“ dokumenty odeslané či přijaté úředními osobami. Z právního řádu nevyplývá, že by to, co platí pro dokumenty „papírové“ nemělo z hlediska zabezpečení platit i pro dokumenty „elektronické“. Dle žalobce je argumentace o tom, že dokumenty vlastněné náměstkem hejtmána kraje se neevidují v „oficiálním protokolu kraje“ je naprosto nepřijatelná a je v rozporu se základními zásadami správního řádu, včetně zásady o písemném vedení spisu, a v návaznosti na to i v rozporu se zákony o archivní a spisové službě. Je naprosto jednoznačné, že elektronicky obdržená korespondence musí být zavedena do spisového materiálu, tj. například vytištěna a

registrována pod přiděleným číslem jednacím. Současně platí, že i vytištěná emailová korespondence zůstává „emailovou korespondencí“ ve smyslu definice v předmětné žádosti, a tedy i při smazání elektronické verze je informace i nadále existující a jako takové vydatelná. Také platí, že „emailová korespondence“ je existující a vydatelná, ať již existuje v kopii kdekoliv v rámci povinného subjektu, tedy na centrálních počítačových serverech, v záložních nebo archivních kopiích emailového systému, apod.

Zdůraznil, že ne pro všechny typy elektronické komunikace se požaduje použití elektronického podpisu, a tedy se nepožaduje odesílání a přijímání této elektronické korespondence pouze prostřednictvím elektronické podatelny. V daném případě je důležitějším aspektem obsah e-mailové korespondence než otázka použití či nepoužití elektronického podpisu a elektronické podatelny. Toto ostatně dokládá i reálná implementace elektronické korespondence mezi orgány státní správy a samosprávy, kdy je naprosto standardní, že jednotlivé úřady a instituce zřizují zcela standardně vedle emailových adres pro centrální elektronickou podatelnu také elektronické adresy pro jednotlivé osoby. Je notorietou, že tyto emailové adresy nejsou v žádném případě zřizovány primárně pro osobní korespondenci, např. s rodinnými příslušníky, ale jsou primárně zřizovány pro výkon úkonů úředního charakteru a pro umožnění co nejrychlejší a nejefektivnější komunikace při jejich plnění.

Dle žalobce je naprosto zásadní, že komunikační prostředky poskytnuté zaměstnavatelem jsou majetkem zaměstnavatele a zaměstnavatel (povinný subjekt podle zákona č. 106/1999 Sb.) má tedy plné právo nakládat s korespondencí, která se tímto oficiálním způsobem mezi úřady a institucemi vyměňuje. Doplnil, že kdyby některý zaměstnavatel (povinný subjekt) akceptoval, že poskytnuté komunikační prostředky smí jeho zaměstnanci používat navíc i pro soukromé účely, není vyloučeno, že by mohl vzniknout důvod pro částečné odepření informací (např. z důvodu ochrany osobních údajů), nicméně v každém případě, kdy dojde k částečnému odepření musí být vydáno rozhodnutí podle § 15 zákona č. 106/1999 Sb. Předmětnou žádost tedy nelze vyřizovat tím, že je žadateli sděleno, že neexistuje žádná korespondence úředního charakteru a nevydat rozhodnutí na ostatní typy korespondence, které byly na uvedené e-mailové adrese obdrženy nebo z ní odeslány a které jsou de facto sdělením, jaké zaslal povinný subjekt v předmětném případě, odpírány.

Závěrem žalobce tvrdil, že v daném případě žalovaný ve funkci druhostupňového orgánu nenaplnil požadavky kladené na něj, neboť místo aby naplnil zásadu materiální pravdy a prověřil, kolik e-mailových sdělení existovalo/existuje a kolik z nich je vydatelných, a zda byla pro sekretariát radního zřízena další e-mailová adresa, žalovaný zůstal de facto v tomto aspektu nečinný a prostě bez jakéhokoli dalšího ověření potvrdil ve svém rozhodnutí, že prvostupňový orgán nepochybil. Dle žalobce pokud by bylo připuštěno, aby druhostupňové orgány pouze takto „opisovaly“ tvrzení prvostupňových orgánů, bylo by to zcela v rozporu s dvoustupňovostí předmětného zákonného procesu dle zákona č. 106/1999 Sb. a podávání stížností podle ust. § 16a zákona č. 106/1999 Sb. a odvolání podle ust. § 16 tohoto zákona by bylo zcela nesmyslné (žadatel by de facto nebyla poskytnuta ochrana, kterou mu právě dvoustupňový proces poskytnout má).

Ve vyjádření k podané žalobě žalovaný setrval na svých tvrzeních uvedených v napadeném rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu zamítl. Žalovaný zdůraznil, že v řízení o stížnosti nebylo prokázáno, že by konkrétní korespondence, kterou žalobce požadoval, skutečně existovala, a proto není zřejmé, jaká konkrétní újma žalobci vydáním napadeného rozhodnutí vznikla.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal žalobou napadená rozhodnutí, jakož i řízení, které jejich vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem

uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

V posuzované věci vyšel soud z následující právní úpravy:

Podle ust. § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.

Podle ust. § 8a zákona č. 106/1999 Sb. informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu.

Podle ust. § 14 odst. 5 písm.d) zákona č. 106/1999 Sb. povinný subjekt posoudí žádost a nerozhodne-li podle § 15, poskytne informaci v souladu se žádostí ve lhůtě nejpozději do 15 dnů ode dne přijetí žádosti nebo ode dne jejího doplnění; je-li zapotřebí licence podle § 14a, předloží v této lhůtě žadateli konečnou licenční nabídku.

Podle ust. § 15 zákona č. 106/1999 Sb. pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti (dále jen "rozhodnutí o odmítnutí žádosti"), s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.

Podle ust. § 12 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“) písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se fyzické osoby nebo jejich projevů osobní povahy smějí být pořízeny nebo použity jen s jejím svolením.

Podle ust. § 40 odst. 4 občanského zákoníku písemná forma je zachována, je-li právní úkon učiněn telegraficky, dálnopisem nebo elektronickými prostředky, jež umožňují zachycení obsahu právního úkonu a určení osoby, která právní úkon učinila.

Podle ust. § 1 odst. 3 zákona o krajích kraj je samostatně spravován zastupitelstvem kraje (dále jen "zastupitelstvo"); dalšími orgány kraje jsou rada kraje (dále jen "rada"), hejtman kraje (dále jen "hejtman") a krajský úřad. Orgánem kraje je též zvláštní orgán kraje (dále jen "zvláštní orgán") zřízený podle zákona.

Podle ust. § 4 zákona o krajích pokud zvláštní zákon upravuje působnost krajů a nestanoví, že jde o přenesenou působnost, platí, že jde vždy o činnosti patřící do samostatné působnosti krajů.

Podle ust. § 14 odst. 1 zákona o krajích do samostatné působnosti kraje patří záležitosti, které jsou v zájmu kraje a občanů kraje, pokud nejde o přenesenou působnost kraje.

Podle ust. § 29 odst. 1 zákona o krajích orgány kraje vykonávají na svém území přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zákon.

Podle ust. § 59 odst. 3 zákona o krajích rada zabezpečuje rozhodování v ostatních záležitostech patřících do samostatné působnosti kraje, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu nebo pokud si je zastupitelstvo nevyhradilo.

Podle ust. § 66 odst. 1 zákona o krajích hejtman zastupuje kraj navenek.

Podle ust. § 66 zákona o krajích krajský úřad plní úkoly v samostatné působnosti uložené mu zastupitelstvem a radou a napomáhá činnosti výborů a komisí. Rada může ukládat úkoly krajskému úřadu jen v rozsahu své působnosti svěřené jí zákonem.

Podle ust. § 94 odst. 1 zákona o krajích je-li orgánům kraje svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob ve věcech patřících do samostatné působnosti kraje, k řízení je příslušný krajský úřad; na jeho rozhodování se vztahuje správní řád, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak. K přezkoumávání těchto rozhodnutí je příslušné ministerstvo; odvolací orgán nemůže rozhodnutí změnit.

Soud o věci uvážil takto:

Námitku žalobce, podle které byla povinna na jeho žádost o poskytnutí informací reagovat Rada Jihomoravského kraje, která byla žalobcem požádána o informace, neshledal soud oprávněnou. Předně podle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 27.10.2010, č.j.: 4 Ans 13/2008-87, na který soud též pro stručnost odkazuje, „v případech, kdy jsou informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím poskytovány v rámci samostatné působnosti kraje, zákon nebrání tomu, aby žádost o poskytnutí informací vyřídil a odpovídající informace poskytl krajský úřad, a to ani v případě, že žádost o poskytnutí informací byla směřována vůči jinému orgánu kraje (např. radě kraje)“. K uvedenému závěru NSS dospěl na základě specifík samostatné působnosti kraje, kdy zatímco přenesená působnost je zásadně vykonávána orgány kraje (§ 29 odst. 1 zákona o krajích), samostatná působnost náleží kraji jako takovému (§ 14 odst. 1 zákona o krajích). Předmětem přenesené působnosti je pak výkon státní správy, který je státem toliko „přenášen“ na kraje, resp. jejich jednotlivé orgány. Předmětem samostatné působnosti je pak krajská samospráva, tzn. oprávnění vykonávat vlastním jménem a na vlastní odpovědnost správu svých vlastních záležitostí. Zatímco tak v případě přenesené působnosti se jedná toliko o dekoncentraci státní správy, působnost samostatná je výrazem decentralizace veřejné správy, tedy jejího přenosu na jiný subjekt než stát. Dle NSS uvedené rozlišení samostatné a přenesené působnosti odpovídá i čl. 105 Ústavy. Za uvedené situace je tak nutné posoudit, zda informace požadované žalobcem patří do samostatné, či přenesené působnosti kraje. Dle názoru soudu je nepochybné, že informace požadované žalobcem na základě jeho žádosti náleží do samostatné působnosti JMK. Podle ust. § 4 zákona o krajích totiž, pokud zvláštní zákon upravuje působnost krajů a nestanoví, že jde o přenesenou působnost, platí, že jde vždy o činnosti patřící do samostatné působnosti krajů. Hejtman kraje ve smyslu ust. § 61 odst. 1 zákona o krajích zastupuje kraj navenek, tj. v samostatné působnosti. Jestliže tak žalobce obecně požadoval veškerou emailovou korespondenci, aniž by blíže specifikoval, čeho se má tato korespondence týkat, je oprávněné se domnívat, že žalobce zajímala korespondence hejtmána kraje právě v jeho nejvýznamnějším postavení, a to při zastupování kraje navenek. Problematiku korespondence hejtmána kraje při zastupování kraje navenek nelze podřadit pod zákonem vymezenou přenesenou působnost kraje. Tato problematika tak spadá do samotné působnosti kraje. Dle NSS oprávnění vyřídít žádost o poskytnutí informací KÚ JMK, namísto Rady JMK vyplývá i z ust. § 94 odst. 1 věta první zákona o krajích a z ust. § 20 odst. 6 zákona č. 106/1999 Sb.. Pro věc jsou však i relevantní ust. § 66 věta první a § 59 odst. 3 zákona o

krajích. V uvedeném rozsudku NSS rovněž nepřisvědčil námitce žalobce, podle které povinnými orgány ve smyslu zákona o informacích při poskytování informací, spadající do samostatné působnosti, nejsou územní samosprávné celky jako takové, ale přímo jejich jednotlivé orgány. U této námitky odkázal na svůj rozsudek ze dne 28.12.2007, č.j.: 4 As 48/2007-80, podle kterého *„pokud je povinným subjektem kraj, za něhož podle § 66 zákona o krajích plní úkoly v samostatné působnosti uložené mu zastupitelstvem a radou krajský úřad, přičemž požadovaná informace se týká činnosti spadající do samostatné působnosti kraje, pak rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí povinného subjektu ten, kdo stojí v jeho čele, tedy hejtmán příslušného kraje“* a ze dne 7.8.2007, č.j.: 2 As 12/2007-79, v němž NSS uvedl, že *„jedná-li se o informaci, která spadá do působnosti obcí, bylo by přílišným formalismem – zakázaným mj. s ohledem na to, že právo na informace vyvěrá z čl. 17 Listiny základních práv a svobod – žádost odkládat, pokud by byla směřována nesprávné organizační složce či orgánu obce. O odložení by pak mohlo být rozhodnuto jen v případě, pokud by žádost byla adresována zcela jiné obci“*. Zároveň NSS konstatoval, že v případě, že je *„žádost o poskytnutí informace ve smyslu § 94 odst. 1 zákona o krajích, popř. § 66 téhož zákona vyřizována krajským úřadem, je nutné, aby krajský úřad při vyřizování žádosti úzce spolupracoval s ostatními orgány kraje a poskytl rovněž tytéž informace, které mají tyto orgány k dispozici“*. Z uvedených důvodů je tak nutno odmítnout argumentaci žalobce, podle které informace poskytnuté KÚ JMK namísto Rady JMK nemá žádnou vypovídací hodnotu, o tom, zda požadované informace existují a v jakém rozsahu.

Shora nastíněné řešení ostatně i NSS považoval za nejefektivnější a pro žadatele příznivější, než by tomu bylo v případě poskytování informací výhradně osloveným orgánem kraje, a to jak po stránce obsahového vyřízení žádosti, tak i s ohledem na potřebu dodržování zákonných lhůt. Pokud se týká odkazu žalobce na důvodovou zprávu k zákonu č. 61/2006 Sb. pak žalobcem uvedený text soud v této zprávě nenalezl. Z důvodové zprávy pak naopak plyne, že *„v rámci samostatné působnosti územního samosprávného celku poskytují informace příslušné orgány obce a kraj. Orgány územního samosprávného celku nemají samy o sobě způsobilost a jsou vždy součástí příslušného územního samosprávného celku, přesto v oblasti přenesené působnosti stanoví Ústava i příslušné zákony, že výkon státní správy může být zákonem svěřen právě orgánům samosprávy (viz čl. 105 Ústavy České republiky, § 5 odst. 3, § 7 odst. 2, § 35 odst. 1 a další zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, § 2 odst. 2, § 29 odst. 1, zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů), tato skutečnost je pro větší jistotu a instruktivnost v zákoně o svobodném přístupu k informacím zohledněna“*, a tedy přisvědčuje naopak tvrzením, uvedeným žalovanému. Nekompatibilitu s ust. § 2 odst. 2 vyhlášky č. 442/2006 Sb. soud neshledal. Uvedené ustanovení se podle názvu vztahuje toliko na strukturu informací zveřejňovaných o povinném subjektu, nikoliv na samostatnou žádost o poskytnutí informací podanou žadatelem. Z uvedeného důvodu neshledal soud námitku žalobce důvodnou.

Námitku žalobce, podle které žalovaný nenaplnil požadavky na něj kladené, když neprověřil, kolik emailových sdělení existovalo/existuje a kolik z nich je vydatelných, neshledal soud oprávněnou. Zákon č. 106/1999 Sb. poskytování informací vztahujícím se k působnosti povinného subjektu omezuje, když například v ust. § 8a informace, týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje, umožňuje povinnému subjektu poskytnout jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu. Předpisem upravujícím ochranu osobnosti je občanský zákoník, který v ust. § 12 odst. 1 stanoví, že písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se fyzické osoby nebo jejich projevů osobní povahy smějí být pořízeny nebo použity jen s jejím svolením. Dle ust. § 40 odst. 4 občanského zákoníku je písemná forma zachována, je-li právní úkon učiněn telegraficky, dálnopisem nebo

elektronickými prostředky, jež umožňují zachycení obsahu právního úkonu a určení osoby, která právní úkon učinila. Ochrana elektronické pošty fyzické osoby se vztahuje na veškerou poštu v emailové schránce konkrétní fyzické osoby, označené jejím jménem, byť byla zřízena povinným subjektem (srov. článek „Úřad pro ochranu osobních údajů k problémům z praxe - č. 1/2003“, www.uoou.cz). Bez souhlasu konkrétní fyzické osoby nemůže být její emailová pošta otevřena, aniž by se tím třetí osoba (tj. v daném případě povinný subjekt) nedopustila protiprávní činnosti. Zkoumat obsah této emailové schránky pouze z důvodu žádosti o poskytnutí informace dle zákona o č. 106/1999 Sb. tak není přípustné. Vzhledem k tomu, jakým způsobem žalobce formuloval svůj požadavek „*kopie emailové veškeré korespondence hejtmana Ing. Juránka, a to za období od 1.9.2008 do dne vyřízení žádosti*“ je zřejmé, že při poskytování této informace by se povinný subjekt nemohl vyhnout zásahu do práva na ochranu listovního tajemství a tajemství dopravovaných zpráv. Nelze si totiž představit jiný způsob poskytnutí požadovaných informací než způsobem v rozporu s ust. § 8a zákona o informacích. Z uvedených důvodů tak neshledal soud námitky žalobce oprávněnými.

Jestliže soud dospěl v projednávaném případě k závěru, že bez souhlasu konkrétní fyzické osoby nemůže být její emailová pošta otevřena, aniž by se tím povinný subjekt nedopustil protiprávní činnosti, nelze přisvědčit ani obsáhlé argumentaci žalobce, podle které ponechávání zálohování emailové korespondence na úředních osobách je zjevným únikovým prostorem, kterým může docházet ke ztrátě nehodících se dokumentů. I k zálohování korespondence, kterou úřední osoba obdržela do své emailové schránky, je totiž třeba jejího souhlasu.

Pokud se týká námitky žalobce, podle které měl povinný subjekt vydat rozhodnutí podle ust. § 15 zákona č. 106/1999 Sb. soud uvádí, že za situace, kdy povinný subjekt nemá z nějakého důvodu žadatelem požadované informace k dispozici, nemůže žádosti žalobce vyhovět. Ve smyslu ust. § 15 zákona č. 106/1999 Sb. by tak povinný subjekt měl vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti. V projednávaném případě však žalobce nemohl být dotčen na svých právech, když namísto rozhodnutí o odmítnutí žádosti, bylo vydáno rozhodnutí podle ust. § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., neboť přestože povinný subjekt zvolil postup podle ust. § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb. a poskytl žalobci negativní informaci, tzn. sdělení, že požadovanou informací nedisponuje, v odůvodnění rozhodnutí žalobci svůj postup přezkoumatelným způsobem zdůvodnil. Žalobce pak proti rozhodnutí povinného subjektu využil opravného prostředku (stížnosti podle ust. § 16a zákona č. 106/1999 Sb.). V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný podrobně zabýval námitkami žalobce, přičemž seznatelným způsobem žalobci sdělil, na základě jakých důvodů a jakou úvahou námitky žalobce neshledal oprávněnými a z jakého důvodu se ztotožnil s postupem povinného subjektu. Za situace, kdy se soud s neposkytnutím informací žalobce ztotožnil, když zároveň neshledal důvody pro poskytnutí informací žalobci, by bylo porušením principu hospodárnosti, aby zrušil žalobou napadené rozhodnutí. Ostatně zrušení napadeného rozhodnutí by nebylo ani v zájmu žalobce. Žalobce podal žádost o poskytnutí informací za účelem získání předmětných informací od povinného subjektu. Tohoto účelu však nebude dosaženo vydáním nového rozhodnutí žalovaného podle relevantního ustanovení zákona č. 106/1999 Sb., když se důvody rozhodnutí povinného subjektu nezmění a žalobci požadované informace poskytnuty stejně nebudou. Tímto postupem dojde toliko k prodloužení správního řízení, aniž by došlo k dosažení žalobcem sledovaného záměru, tj. získání požadovaných informací. Z uvedeného důvodu soud námitce žalobce nepřisvědčil.

Na základě všech shora uvedených skutečností Městský soud v Praze podanou žalobu jako nedůvodnou podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Za splnění podmínek zakotvených v ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání (žalobce ani žalovaný nevyjádřili do dvou týdnů od doručení výzvy soudu a ani později svůj nesouhlas s takovým projednáním věci).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly.

P o u č e n í : **Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.**

V Praze dne 30. března 2012

JUDr. Naděžda Řeháková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Matznerová, DiS.